

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 29

Maribor, sobota, dne 10. aprila 1937

Leto XII

Špansko ljudstvo bo zmagalo!

Sodrug Ernst Paul, ki je bil s čehoslovaško študijsko komisijo v Španiji, da se prepriča o položaju, piše v praškem »Sozialdemokratu« o svojih utiskih. Drugi njegov članek ima tudi gorenji naslov.

V svojem članku pravi Paul med drugim:

V jako kritičnem času smo šli v Španijo. Franco je s svojimi zavetniki prav pričel veliko ofenzivo proti Madridu. V tej ofenzivi, ki ni več »državljanska vojna«, marveč majhna svetovna vojna, ker se tuje čete vojskujejo sklenjeno proti španski legalni vladi in narodu, se je izkazalo, da so si razni fašisti na povelje do- slej zama razbijali glave.

Ko smo prišli na katalonsko ozemlje, še nismo vedeli, s kakšnim uspehom se je pričela protiofenziva vladnih čet. Od tedaj pa smo vedeli, da je položaj španskega ljudstva ugoden! Že iz razpoloženja ljudstva v deželi se lahko sklepa, ali se je pripravljeno boriti in zmagati, ne pa predati. Opazili nismo nikjer malodušja, nikjer strahu, pač pa povsod odločno voljo, da se premagajo tuji in domači fašistični zločinci. In ko smo videli velike rezervne sile ljudi že v Kataloniji, smo spoznali, da je upanje v zmago nad fašizmom utemeljeno. To prepričanje se je v nas krepilo dan za dnem ob vsakem koraku po katalonskih in španskih tleh. V tem nas je potrdil tudi obisk v herojskem Madridu in na raznih bojiščih.

Utegnil bi kdo reči, da na štiri- najstidnevem potovanju po deželi nismo dobili jasne slike. Vendar moram priznati, da smo s pomočjo katalonskih in španskih prijateljev imeli dovolj prilike, da smo pregledali socialne in vojaške razmere. Vozili smo se z avtom, po ure smo razgovarjali s člani katalonske in španske vlade, z vojaškimi poveljniki pa tudi z milicniki in španskimi vojaki ter z bojovníki v mednarodni brigadi. In tudi sami smo pazno opazovali brez predsodka in kritično, ker je nas vseh pet tudi bilo vojakov na fronti v svetovni vojni.

Razgovarjali nismo samo z zastopniki strank v vladi, ampak tudi s komunisti in anarhisti, socialisti in levimi republikanci. Govorili smo celo z ministrom Irajom, ki je v vladi zastopnik katoliških Baskev. In vsa opazovanja in primerjava z izkušnjami nam je vlila opravičeno prepričanje, da bo špansko ljudstvo premagalo naciste.

Ljudstvo bo zmagalo nad naciste, ker se bori za svobodo in socialni napredek ter proti najbolj krvavi, najbolj zločinski reakciji.

Moralno razpoloženje republikanske vojske je izbornost ter se tudi nje materialni položaj in številčna moč vsak dan izboljšava.

Legalna španska vlada bo zmagala, ker je strnjena ljudska množica z njo.

Vlada bo zmagala, ker se bori za demokracijo, socialno demokracijo, ki ne bo dala ljudstvu le politično svobodo, ampak tudi dela in kruh.

Se eno naj rečem: ko smo prišli v Španijo, smo prinesli s seboj za prebivalstvo svoje srčne simpatije; ko smo pa to deželo zapustili, smo imeli zanj vso svojo ljubezen. Zato smo tudi prepričani, da je ljubezen in solidarnost delavskega razreda vsega sveta do španskega ljudstva, ki se bori za svojo svobodo, opravičena.

Za samoupravo Delavskih zbornic!

Izjava klubov delavske zbornice ob priliki novega konstituiranja uprave

V sredo, dne 7. aprila se je vršila v Ljubljani seja upravnega in nadzornega odbora Delavske zbornice radi predaje poslov od ministra za socialno politiko razrešenih funkcionarjev, o čemer smo poročali že v prejšnji številki »Delavske Politike«.

Pri tej priliki se je poslovil predsednik Delavske zbornice s. Sedej s temi-le besedami:

Spoštovani sodruzi in tovariši!

V trenutku, ko moram na ukaz ministra za socialno politiko in narodno zdravje zapustiti najvišje mesto v našem delavskem in nameščenem parlamentu, smatram za svojo dolžnost, da podčrtam sledeča dejstva:

Delavska zbornica je razredna predstavništva vsega delavstva in nameščenstva. Ona je samoupravna institucija, v katero so potom svobodnih in tajnih volitev poslali svoje zastopnike delavci in nameščenci vseh treh sindikalnih smeri.

Ti glavni načeli, načelo razrednega predstavništva in načelo svobodno izvoljene samouprave, sta bili vedno tudi temelj vse naše politike v Delavski zbornici:

1. Čuvati interese vsega delavstva in nameščenstva;

2. čuvati z vsemi zakonitimi sredstvi samoupravo zbornice.

To temeljno nalogo smo mi v tesnem sodelovanju z našimi mandatarji (poverilci) — s strokovnimi organizacijami — vršili v polni meri.

Plod takega enotnega gledanja na načelne naloge zbornice je bila naravnost vzorna solidarnost in lojalnost vseh nas, čeravno pripadamo trem različnim sindikalnim smerem.

Ugotavljam, da je bilo delo naše zbornice ravno radi te visoke zavesti odgovornosti in enotnosti članov uprave vzorno in plodonosno tako, da nas je celo nadzorna oblast stavila kot nekaj vzgled reda in produktivnosti. Do sedaj!

Prišlo je do komisarijata in revizije našega poslovanja. Ta dejstva sta upravni odbor in skupščina razumela in tolmačila po svoje. Da je

bilo to naše tolmačenje v glavnem pravilno, je dokaz razsodba Državnega sveta o naši pritožbi. Mi smo ugotovili, da je glavno načelo samouprave kršeno.

Revizija poslovanja ni mogla ugotoviti, da bi sedanja uprava delala proti interesom onih, ki so nas poslali sem, to je proti interesom delavstva in nameščenstva. Tudi ni mogla ugotoviti nikakega dejanja, ki bi bilo po zakonu kaznivo in ki bi dalo povod za razpust Delavske zbornice.

To je samo dokaz za pravilnost našega dela in nam vsem v veliko za- doščenje.

Danes smo razrešeni naših funkcij z utemeljitvijo, ker smo uradniki javno-pravnega značaja.

Vprašanje tolmačenja tega pojma ni od danes. Od postanka zbornice in pri vsakih volitvah je bilo to vprašanje na novo sproženo in vedno tolmačeno tako, da smo v polni meri upravičeni zastopati delavce in nameščence v naši zbornici. Vsi dose- danji ministri kot nadzorni organi so nas potrdili in nam izdali legitimacije, da smemo sedeti v upravi Delavske zbornice. Sedaj so našli drugo tolmačenje.

Toda s tem dejanjem nas od zbornic niso oddvojili. Mi bomo kot funkcionarji naših sindikatov še nadalje sodelovali z novo upravo in bomo to sodelovanje še bolj poglobili, prav posebno z ozirom na novo nastali položaj.

Ko odhajam, se moram v prvi vrsti zahvaliti našim sindikalnim organizacijam za njihovo podporo in za- upanje pri našem delu.

Zahvaljujem se tudi Vam vsem kot predsednik zbornice prav iskreno za Vaše sodelovanje, za Vašo solidarnost in lojalnost, za Vaše de- lo, katerega ste vršili z velikim razumevanjem v korist vsega delavstva in nameščenstva.

Ravno tako si štejem v svojo dolžnost, da se zahvalim posebej našemu tajniku za njegovo res plodno- nosno delo ves čas, kakor tudi vse- mu uradništvu, ki je z vzorno požrtvovalnostjo vršilo svojo dolžnost.

Novi upravi pa želim veliko us-

peha v bodoče in jo pozivam, da na- daljuje na enakih načelih naše delo!

Se enkrat hvala vsem in na svi- denje v bodoči novoizvoljeni zbor- nici!

Na to so klubi: Strokovne komi- sije, narodne organizacije in krščan- skih socialistov podali to-le

Izjava

Predstavniki podpisanih klubov smatrajo, da predstavlja odstavitev predsednika in nekaterih članov upravnega odbora in nadzornega od- bora Delavske zbornice pre- kršitev samouprave Delavske zbor- nice in poseganje v njene avtonom- ne pravice.

Vse to početje bi sicer zahteva- lo, da odložimo tudi mi vsa svoja mesta, vendar smatramo, da smo kljub vsemu dolžni vztrajati in de- lati za interese svojih mandatarjev, za interese delavstva in nameščen- stva, ki so najvažnejši za zbornico, ki jo vzdržujejo tudi izključno de- lavci in nameščenci sami.

Zategadelj ostajamo dokler bo nam dopuščeno, da izvajamo svoje dolžnosti in delamo za delavski raz- red.

Na izpraznjena mesta v uprav- nem odboru so bili izvoljeni:

predsednik **Jakomin Lovro**; bla- gajnik **Bricelj Niko**; načelnik pro- svetnega odseka **Kosem Dragotin**; načelnik finančnega odseka **Re- šek Edvard**.

Dogodki v Delavski zbornici so vzbudili v delavski javnosti, pa tudi v vseh demokratično usmerjenih krogih državljanov veliko pozor- nost.

Delavstvo se zaveda, da so De- lavske zbornice njegova last, ker jih samo vzdržuje in naj jih zato tudi sa- mo upravlja potom od njega s taj- nim glasovanjem izvoljenih funkcio- narjev.

Vsak naročnik gotovo želi, da bi »De- lavska Politika« začela čimprej izhajati trikrat na teden. To akcijo na najbolj ovi- rajo naročniki, ki se ne zavedajo, da je treba naročnino poravnati sproti vsak me- sec. Ali si tudi Ti z naročnino v zaostanku?

Poleg nedelje je v Franciji tudi ponedeljek dela prosti dan

40 urni delovni teden tudi v trgovini, obrti in denarnih zavodih.

V zmislu sklepa ministrskega sveta se je uvedel za nameščence v Franciji v trgovini na drobno počitek v nedeljo in ponedeljek.

Banke, borze in zavarovalnice bodo imele počitek ob sobotah.

Za hranilnice in javne zavaroval- ne družbe se delovni teden lahko uredi na tri načine. Ali šestdnevni delovnik po 6.40 ur na dan, ali an- gleški delovni čas z enim počitnim

dnem v tednu, ki naj bo sobota ali ponedeljek.

*

Že pretekli ponedeljek, dne 5. t. m. so bile v Parizu zaprte vse trgovine, da je izgledalo kot ob nedeljah, od 12. t. m. dalje, ko bodo zaprte tudi denarni zavodi, razne pisarne in o- brtne delavnice, bo ponedeljski počitek popoln. Taki so uspehi solidar- nega nastopa delavcev in nameščen- cev, ko pridejo v državi do uspeha!

Shod dr. Topalovića v Nišu

Policijski komisar, ki je postopal iz pretirane službene vneme.

»Slovenec« je zadnjič priobčil po- pravke ss. dr. Topalovića in Belića o shodu v Nišu. Ob koncu obeh po- pravkov je dodal, da ju pač mora prinesiti, ne glede na to ali sta po- pravka resnična ali ne. Dne 9. t. m.

je objavil »Slovenec« to-le:

»Poslal sem protest gospodu pred- sedniku Kraljevske vlade, povodom postopanja komisarja na shodu v Nišu, ki je brez kakršnegakoli raz- loga in proti volji zborovalcev raz-

Prisrčno slovo od dr. Beneša

Predsednik Čehoslovaške republike se je vračal skozi Maribor.

Kakor ga je pri prihodu navdušeno pozdravil, tako se je Beograd tudi prisrčno poslovil od predsednika če- hoslovaške republike dr. Beneša.

Posebni vlak je vozil nazaj grede preko Maribora, kamor je prispel v četrtek, dne 8. aprila pred 3. uro zjutraj.

Poljski rudarji pojdejo v Belgijo. Po vestih iz Varšave pojde tja okoli 5000 rudarjev.

pustil shod. Od gospoda šefa kabi- neta Predsedništva kraljevske vlade sem službeno obveščen, da je povod- om mojega protesta izvršena pre- iskava, ki je v celoti potrdila točnost mojih navedb in da bo uradnik, ki je nepravilno postopal iz pretirane vneme do službene dolžnosti, izkusil vse zakonske posledice. Dr. Živko Topalović.

Uspešna ofenziva proti Cordobi

Vladine čete napredovale 55 kilometrov od Pozoblance proti zapadu.

Napredovanje vladinih čet pred Madridom

Južnozahodno od Madrida so zavzele vladine čete vas Carabancel Baho ter na železniški progi Madrid Aranhuez, napredovale za 1 km.

Neuspeli poskusi nacistov v Estramaduri

Na fronti v pokrajini Estramaduri, ki meji na pokrajino Badajoz ob portugalski meji (v mestu Badajozu so nacisti lansko leto na glavnem trgu postrelili 1500 republikancev!) so poskušali nacisti napasti 2. aprila na dveh mestih, na enem s 5000, na drugim s 4000 možmi. Bili pa so krvavo odbiti.

Pet nemških letalcev vjetih, ker so verjeli lažnim poročilom nacistov

Na baskijski fronti v Urquiu so vjele vladine čete 5 nemških letalcev, ki so se, verujoč poročilom radio-generala Quipe de Llana iz Seville, spustili na tem letališču. Seveda so bili fašisti hudo presenečeni. (Toda se lahko pomirijo, saj niso oni edini, ki so nasledili radio-generalu, ampak poleg njih še »Völkischer Beobachter« in »Slovenec«).

Vladino brodovje bombardira Ceuto

Vladino vojno brodovje je dne 5. t. m. bombardiralo špansko vojno

pristanišče Ceuto v Gibraltarski ožini.

Dragoceni tovor — ničvreden vojni material

Nacistični radio je pred več tedni oznanil vest, da je nacistična križarka »Canarias« v Biskajskem zalivu zaplenila špansko trgovsko ladjo »Mar Cantabrico«, ki je natovorjena z vojnim materialom krenila pred izdajo zapore za izvoz orožja, iz Newyorka.

Radio-general je navdušen pripovedoval, kako so dragoceni tovor iztovorili v San Sebastijanu v Biskajskem zalivu.

Isti radio-general pa je te dni zelo razočaran pripovedoval, da je dragoceni tovor z »Mar Cantabrico« samo ničvreden in neporaben vojni material. Našli so samo en motor za letala, ki pa je bil že najmanj 800 ur v pogonu, kajti, čim so ga montirali na nekem nacističnem letalu, je eksplodiral. Med municijo je bilo več stotisoč dum-dum krogel. Topovi so takisto sama obrabljena žrela.

Izgleda, da so nacisti nasledili, da je brod »Mar Cantabrico« tovor, za katerega se točno ve, iz česa je sestojal, že poprej izkrcali na male parnike in ga spravil na obalo ali pa nacisti sploh niso zajeli prave ladje.

tudi komunisti. Izidu volitev pripisujejo velik pomen.

Demonstracije za svobodo duha in misli v Nemčiji. V Nemčiji ima fašizem izmed klasikov posebno v čislh Schillerja. Goebbels se trudi, da bi dokazal, da je Schiller bil predhodnik nacistične ideologije. Zadnje tedne so igrali Schillerjevo špansko dramo »Don Carlos«, ki ima protihabsburško in protikatoliško tendenco. V drami nastopi meščan Marquis Posa pred kraljem Filipom in pravi: »Veličanstvo, dajte svobodo misli!« Pri teh besedah ploskajo poslušalci v gledališču kot pobesneli. In to se ponavlja dan za dnem. Sedaj se čutijo nacistična »tlačila« primorana, da se s temi režimom neprijetnimi demonstracijami pečajo, skušajoč dopovedati, da so ploskači, o katerih pravijo, da so po ogromni večini mladi ljudje, v zmoti. Marquis Pola, da je zahteval svobodo duha v liberalnem in ne v nacističnem zmislu, kakor misli navdušena mladina. Seveda nebrzdani obiskovalci gledališča ne mislijo ne eno, ne drugo, ampak hočejo: svobodo duha in misli, ki je v današnji Nemčiji ni.

Bivši šef sovjetske tajne policije Jagoda — aretiran. Moskvska uradna korespondenca poroča, da so oblasti aretirale bivšega šefa tajne policije in poštne komisarja Jagoda radi zločinov v službi. — Česa je obdolžen Jagoda, bo pokazal proces. Aretacija kaže, da se v Rusiji prav nič ne ozirajo na šaržo. Vedno pogostejše aretacije vodilnih glav pa človeku le vsiljujejo vprašanje: kdo ne ki pride za Jagodo na vrsto?

Tretja bolnica »Rdečega križa« je pred kratkim bila odposlana iz Amerike v republikansko Španijo.

Rudarji v Zedinjenih državah, ki so zahtevali povišanje plač, so sklenili pogodbo z delodajalci ter so v ponedeljek zopet nastopili delo. — Nova pogodba velja za dve leti. — Stavkalo je 462.000 rudarjev, ki so izjavili, da nočejo delati brez delovne pogodbe.

Stavke v Ameriki. V zadnjih štirih letih je bilo v Zedinjenih državah Ameriških 7557 stavk, pri katerih je sodelovalo štiri milijone delavcev in nameščenecv. Stavkujoči so izgubili skupaj 63.700.000 delovnih ur.

Otroški vozički

v najmodernejši izdelavi

„Wanderer“
pokromana kolesa

motorna kolesa — šivalni stroji

po zelo nizkih cenah in ugodnih plačilnih pogojih

Franc Lepoša, d. z o. z.

Maribor, Aleksandrova c. 39

Doma in po svetu

Odlični obisk češkega poslanca.

V nedeljo, dne 25. t. l. se bo vršil v Celju VI. kongres »Zveze rudarjev Jugoslavije«, ki je povabila k udeležbi tudi bratski »Svaz Horniku« v Čehoslovaški republik. Pravkar je prišlo iz Prage obvestilo, da bo ta Zveza rudarjev v Čehoslovaški republik poslala na kongres Zveze rudarjev Jugoslavije v Celje svojega predsednika in znanega prvoboritelja čehoslovaških rudarjev, s. Karla Brožika, poslanca češkoslovaškega parlamenta. S. Karl Brožik se bo pripeljal že dan poprej v Maribor, da prouči tudi naše socialne razmere. Kongres rudarjev bo dobil s tem še posebej manifestacijo značaj. Kakor doznavamo, se pripravlja ob istem času večje zborovanje rudarjev v Trbovljah, katero bi obiskal tudi s. Karel Brožik iz Prage, da spozna naše revirje in razmere, v katerih živijo naši rudarji. S. Brožik bo pri tem tudi

spregovoril o uspehih češkoslovaških rudarjev v borbi za svoje socialne pravice.

Iz zagrebškega občinskega sveta. V zagrebškem občinskem svetu je sedaj 37 občinskih svetnikov, ker jih je 12 odstopilo in eden je umrl.

Grb in geslo naših narodnih socialistov. V letu 1937. so začeli naši narodni socialisti spet izdajati na vsakih 14 dni »Novo Pravdo« z naslovno glavo, ki je točna imitacija »Češkega Slova«. (Če jim je vzor tudi češka demokracija, jim k poboljšanju iskreno čestitamo.) Pod to glavo pa imajo grb s purmanovim peresom in brivskim aparatom á la Gilette. Dragi tovariši, ne hudujte se nad to našo ugotovitvijo, temveč pogledite dobro še enkrat svoj grb, in ga spremenite, če ne pripisujete posebne simboličnosti brivskemu aparatu v zvezi s purmanovim peresom! Pod tem čudovitim grbom pa

imajo nič bolj razumljivo geslo: Narodnost je bistvo socialnega življenja. Dragi tovariši, pomen tega gesla nam pa res razložite: Katera narodnost, ali splošna, to je, mednarodna narodnost, ali slovenska, ali jugoslovanska ali tehnišunionska, kakšno socialno življenje, sploh lepo po vrsti, besedo za besedo, in častna beseda, podelimo vam posebno nagrado, če razvozlate to kombinacijo petih besed, ki spopolnjuje vaš grb.

To je pa blamaža. Beograjska »Politika« piše, da je zdraviliška uprava Rogaske Slatine izdala propagandni letak za obisk Rogaske Slatine, na katerem je zarisan, da morajo potniki iz Soluna preko Sofije v Beograd, dočim vodi železniška proga preko Gjevgjelije.

Volilni boj med demokracijo in katoliškim fašizmom v Belgiji. V Bruslju bodo dne 11. t. m. volitve, pri katerih nastopi predsednik vlade Van Zeeland kot kandidat proti katoliškemu fašistu Degrelle. Zeelandovo kandidaturo podpirajo vse svobodoljubne stranke. Poleg socialistov so za Zeelanda v tem volilnem boju

A. M. de Jong:

IZDAJA

Otroška leta Mereyntjeja Geysena

V teh zadnjih besedah se je zdelo Mereyntjeju, da čuje nekaj, kar mu je vilo upanje, da bo deležen večje nežnosti, nagoni se skušal to izrabit, da bi osornega divjega lovca še bolj omehčal. Še bolj obupno je tarnal in zrl proseče v čemerni obraz, ki pa je vendar postajal že nekoliko mehkejši.

»Oh, kako boli... tako zelo, zelo boli... O tój, moja noga, moja noga!...«

Vrč je prišel v zadrego. Tiho sočutje se je pojavilo v njem, toda obenem se ga je lotevala pritajena besnost radi te prav ženske mehkužnosti. Da bi pridobil na času, je vprašal:

»Kako si pa prišel sem? Ali si se spodtaknil nad kamnom?«

»Nee, nad kamnom ne... z voza kmeta Janssena sem padel,« je tarnal Mereyntje, ki je Vrču le na pol zaupal in se že bal, da bo moral do večera sam ostati tu, dokler se ne bo zgrnila noč...

»Takooo,« je mrmral divji lovec, na stisnjenih ustnicah pa se mu je pojavil rahel smehljaj.

»Si se pa že zadaj obesil na voz, kaj?... Da,

da, fantiček, to pride od tega, ker uganjaš bedaste šale!«

Mereyntje je zaihtel, da bi se ga kamen usmilil, spoznal je, kako velika je njega krivda in da ga je moralo zadeti maščevanje tajinstvene sile. Goort se je domislil nečesa novega in osorno je vprašal:

»Ali te je Janssen z bičem nagnal z voza?«

Po glasu je spoznal Mereyntje, da govori iz njega osvetoželjnost. Za to mu je bil zelo hvaležen in takoj se je tudi v njem vzbudilo upanje, da mu bo pomagal. Bilo mu je malce žal, da je v svoji resnicoljubnosti moral priznati, da kmet ni prav nič kriv, ampak le on sam.

»Oh,« je mrmral Goort, »nesramni so dovolj, ti drekači, ti kmetje... No, da... kako pa misliš priti domov?... Ali ne moreš hoditi?... Sploh ne?... Niti koraka?«

Nee, se je cemeril Mereyntje ves nesrečen. »Sem že poskušal, pa ne gre!«

Vrč si je sukal svoje ščetinaste brke in gubančil svoje obrvi, izpod katerih so zrlle njegove zlobne oči. Kaj naj bi zopet s tem? Baš je bil razpložen, da igra usmiljenega samaritanca in nese takega majhnega ušivca domov! Ali se ga to sploh kaj tiče? Na pol okrenjen, je rekel:

»Doma jim bom naročil, da naj te pridejo iskat.«

»Mati je bolna, oče je na polju, stara mati pa mora biti doma pri materi,« je tarnal Mereyntje preplašen in zasoplen; ne vedoč, kako bi si po-

magal, je privzdignjene glave zrl z očmi v divjega lovca. Nekaj je bilo v teh prosečih, pomoči iskajočih očeh, ki so gledale iz objokanega obrazka, kar je divjega lovca nenavadno dirnilo in še predno se je sam prav zavedel, je rekel:

»No, ali naj te morda nesem, kaj? Ti presneti ušivec!« V njegovem osornem glasu je bilo nekaj vselega.

In že se je tudi sklonil ter dvignil Mereyntjeja, kot da bi zgrabil peresce; stoječ z otrokom v naročju se je zdel sam sebi strašno okoren, vsa kri mu je udarila v glavo, da je ves gorel v obraz, kajti nenadoma se je videl samega sebe, kako gre skozi vas: noseč otroka na svojih rokah, tiščoč na prsi, med tem ko se fantiček s svojimi ročicami oklepa njegovega vratu... Kratek hip se mu je zdelo, da bi vrgel paglavca na tla in jo urnih korakov pobrisal od tod, toda ta trenutek mu je udaril na uho nežen glasek, poln vzhičenja:

»Oh, to je dobro, he! Skoro ne bom čutil ničesar več... Kaj ne, Vrč, sedaj pojdeva pač hitro domov?«

»Vrč,« mu je rekel ta ušivec!... Tako si ga niso upali imenovati niti odrasli, kadar se je nahajal kje v bližini! Pritajeno se je zasmeljal. Neka doslej njemu popolnoma tuja nežnost ga je obšla. Kako ljubeč je bil ta nepridiprav! Trdno odločen je stopal po nasipu. Domov bo nesel tega majhnega moža in če bi se mu kdo radi tega skušal smejeti — naj samo poskusi.

(Dalje prihodnjič.)

VZAJEMNOST

Pobrežje pri Mariboru

Humoristični večer priredi »Vzajemnost« v dvorani pri Renčlju v soboto, dne 10. aprila s pričetkom ob 8. uri. Po programu ples. Vstopnina Din 3. Pridite!

Guštanj

Dramska predstava. Dne 21. marca so imeli diletanti »Vzajemnosti« svoj prvi nastop. Igrali so dramo »Za čast in kri«. Obisk je bil dober. Pohvaliti moramo igralce in godbo tovarniških delavcev, ki je igrala med odmori. Obiskovalci so bili zadovoljni in upamo, da bodo še posetili naše dramske prireditve. — Družnost!

Litija

Prva pevska vaja »Vzajemnosti« se bo vršila v nedeljo, dne 11. aprila ob 7. uri zvečer v prostorih g. Maksa Lajovca (v salonu). Vsi, kateri imate veselje do petja, vabljeni! Odbor.

PLAČUJ NAROČNINO TOČNO,
NE BODI ZAMUDNIK!

Iz naših krajev

Trbovlje

Kako rešuje cementarna brezposelno vprašanje?

O tukajšnji cementarni, ki je last TPD, je znano, kako morajo prenašati delavci razne šikane s strani predpostavljanih. Treba je pa tudi zabeležiti pojave, ki so zelo nesocialni.

V času, ko tava po trboveljskih cestah nad 800 brezposelnih delavcev domačinov, v času, ko ti brezposelni nimajo skorje kruha, v času, ko kupijo lastniki cementarne ogromne dobičke, pa opravlja cementarna razna dela s svojimi delavci v nadurah. Namesto, da bi zaposlila vsaj za nekaj mesecev kakšnih 20 delavcev več, odredi rajši po 4 nadur dnevno in to pri tako težkem delu, kot je v cementni tovarni. Razen tega je to proti zakonu! Delavci, ki itak malo zaslužijo, naj bi po mnenju tovarne smatrali nadure za »prijateljstvo«. Delavci, borimo se za izboljšanje mezd. Inspekcija dela pa poseže vmes, da se bo delovni čas v cementarni uredil po zakonu!

Hudajama

Podružnica Zveze rudarjev Jugoslavije sklicuje za v nedeljo, dne 11. aprila s pričetkom ob 16. uri v prostorih gosp. Šketa v Laškem svoj redni letni občni zbor. Referiral bo tudi centralni tajnik s. J. Arh. Vsak zaveden član se bo obnegega zbora udeležil. Člane, ki niso poravnali članarine, pozivamo, da jo poravnajo, ker sicer ne bodo imeli glasovalne pravice. Družnost! Odbor.

Mežica

Naciji v volilni borbi. Že zadnjič smo pokazali, kako so agitirali naciji v volilnem boju za bratovsko skladnico. Še dosti bolj aktivni in agilni so pa postali pri volitvah, katere so se vršile dne 14. marca, v II. skupino rudarske zadruga. Tedaj jim ni bilo zadosti, da so lahko v obratih svobodno razvijali agitacijo, ampak so nadlegovali delavce celo po stanovanjih. Razen tega so izdali dve okrožnici; v eni vabijo tovariše, da naj volijo zaupnike, ki kandidirajo »na gospodarsko zamišljenem narodno socialnem programu NSZ«. Kakšen je ta program, najbrž sami ne vedo. Nadalje so v tej okrožnici dopovedovali delavcem, naj ne volijo rdečih, ker da rdeči že 20 let obljubljajo vse mogoče, pa še niso pokazali nobenega uspeha. Gospodje najbrž mislijo, da vsak obljublja, kot oni. V dobi JNS režima, so jim rasti grebeni, da se je zdelo, da je že ves svet njihov. Če delavec ni verjel njihovim obljubam, je moral verovati sili nacistične gospode (kot n. pr. v Mariboru pri volitvah v Delavsko zbornico leta 1933). Ker se jim je gornja okrožnica zdelo premalo udarna, so izdali še eno, kjer so rotili delavstvo, »naj ne verjame lažem in frazam rdečih« in da sleherni »zaupaj v narodni socializem«. Kakšne vrste narodni socializem je mišljen, žal niso povedali. Lahko bi bil tudi nemški. Na tako negotovost pa naše delavstvo ne gre, zato je odločilo proti narodnemu socializmu s tem, da je dalo zaupanje zaupnikom svobodne strokovne organizacije tudi za bodoče. Saj so ti zaupniki v najtežjih časih vztrajali v boju za delavske interese in za skupno stvar delavstva. Gotovi »playčki« so se pokazali doslej pravi egoisti, ljudje, ki vidijo samo sebe, zato so prejeli sodbo, ki jim jo je pisalo in podpisalo delavstvo. — Opozovalec izven rudarskih vrst.

Zabukovca

Poverjeničstvo opozarja vse one, ki so z naročnino v zaostanku, da jo čimprej poravnajo in potem redno plačujejo, kajti delavski list se vzdržuje izključno le z naročnino. Vsakdo ima rad, da dobiva svojo mezdno točno, ravno tako se držite točnosti tudi pri plačevanju naročnine, zlasti sedaj, ko stojimo pred trikratno izdajo lista na teden in je še ena glavnih ovir tudi malomarnost zaostankarjev. — Poverjenik.

Svoji k svojim! Delavstvu sporočamo, da so naročniki »Delavske Politike« sledeči obrtniki in gostilničarji: Zupanc Ivan, gostilna; Škoberne Niko, gostilna in mesarija; Ježovnik Franc, gostilna in mesarija; Ocvirk Karel, čevljar; Gnuš Ivan, čevljar; Gaberšek Josko, krojač.

Javno poučno predavanje o namenu in pomenu delavskega zavarovanja se bo vršilo v nedeljo, dne 11. aprila 1937 ob 9. uri dopoldne v Sokolski dvorani v Gaberju.

Maribor

Občinska seja

dne 8. aprila je razpravljala o ureditvi službenega razmerja mestnih delavcev. Za podlago bo služila okvirna delovna pogodba iz l. 1929. Boj za to okvirno pogodbo je bil zelo dolgotrajen. Vodila ga je socialistična delegacija v občinskem svetu, ki je bil izvoljen l. 1927. Občinski svet jo je sprejel v začetku l. 1929, še predno je prišlo do znanih sprememb, t. j. izločitve pretežne večine socialističnih občinskih svetnikov iz občinskega sveta.

Iz izkupička za vojašnice bo ostalo občini okroglo milijon dinarjev. S tem denarjem namerava zgraditi okrog 36 zasilnih stanovanj, da bi se moglo podreti Dankove barake in odstraniti vagone, ki služijo kot zasilna stanovanja.

V svrhu regulacije cen zemljišč na pe-

referiji bo kupila občina 110.000 kv. m. tkzv. Rosenbergovega zemljišča ob Tržaški cesti za 2,3 milijona dinarjev in bo potem parcele prodajala.

Občinsko stavbišče pri državnem mostu, kjer stoji poleg Bergova hiša, kupuje ljubljanska »Vzajemna zavarovalnica« po Din 300 za kv. m. Morala pa bo v palači zgraditi prostor za pisarno avtobus-prometa, transformatorja in razen tega napraviti stopnišče v Usnjarsko ulico.

Za preureditev gradu bo izdala občina Din 500.000.

Za nabavo novih hišnih tablic bodo morali plačati hišni lastniki po Din 15.—.

Gostilničarjem se zniža cena za nočni tok (od 20. do 6. ure) na Din 2,75, brez števca na Din 3 za kilovat.

Planinska in izletniška zadruga »Prijetelj Prirode« sklicuje za ponedeljek, dne 19. aprila s pričetkom ob 20. uri v društvenem lokalu Ruška cesta 7 svoj redni občni zbor. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika; 2. poročila funkcionarjev in podelitev razrešnice; 3. volitev novega odbora; 4. razno. — Načelstvo.

Strojniki in kurjači! Redni mesečni stanek in vplačnilni dan bo v nedeljo, dne 11. aprila ob 9. uri v Delavski zbornici, Sodna 9-II. Pridite vsi! Pododbor.

Mariborsko gledališče

Krstna predstava Rasbergerjevih »Rdečih nageljnov«. Naš najstarejši gledališki igralec, mladostni in agilni Pavel Rasberger, je praznoval 35letnico svojega umetniškega delovanja in to pri krstni predstavi svoje operete »Rdeči nageljni«. Rasberger deluje že mnogo let z uspehom na našem odru v drami in opereti. Lansko leto si je pridobil renome tudi kot avtor operete »Prebrisani amor«, ki so jo igrali v našem gledališču. — V »Rdečih nageljih« se razpleta romantična zgodba grajske gospodičine, ki se po raznih neprilikah srečno zaključi. Vmes so vpleteni prijetni prizori iz našega kmetskega življenja, s spretno aranžiranimi narodnimi plesi. Lahka glasba v narodnem stilu oživlja dejanje na odru. Igralci in pevci so igrali zelo animirano. Publika je navdušeno sprejela opereto.

Celje

Nezaposleni in zaposleni na cesti

Tv. Westen d. d. je pchnovno odpovedala stanovanje okroglo dvajsetim družinam.

Izgleda, da g. Westnu še ni dovolj bede, ki jo okušajo odpušteni delavci. Te dni je tovarna zopet odpovedala dvajsetim stanovanjem v njenih hišah, kar je ponovno povzročilo mnogo razburjenja. Znano je, da ima tovarna že preko 20 stanovanj praznih,

a jih menda hoče imeti še več. Ali mero-dajni res ne vidijo, kako se tu lok napenja, vzbuja nezadovoljnost in draži uboge ljudi? Pozivamo vse mero-dajne faktorje, da preprečijo tako početje, dokler je še čas. Kdor seje veter, žanje vihar!

Zanimive razprave se bodo vršile pred tukajšnjim okrajnim sodiščem zopet v torek, dne 13. aprila t. l. od 8. ure jutraj naprej na sobi št. 6 v tožbah odpuščenih delavskih zaupnikov proti tt. Westen. Ti zaupniki so dosegli pred najvišjim sodiščem doslej le sodbe, da jih tvrdka Westen ne sme vreči iz stanovanja, ker niso ničesar zakrivali. Sedaj pa se nadaljujejo tožbe proti tt. Westen na plačilo mezde od odpusta, dne 27. avgusta naprej do poteka zaupniške funkcije. Tt. Westen se brani to plačati in je pri zadnji razpravi predlagala kot priče tudi predstojnika mestne policije v Celju, g. Štefana Törnera in konceptnega uradnika policije g. Viljema Korena ter poizvedbe pri mestni policiji o tem, kako so delavci in delavke dne 27. avgusta zasedli tovarno ter tt. Westen onemogočili razpolaganje z imovino, da so se delavci obnašali zelo razburjeno in kričali, da se pod nobenim pogojem ne bodo pokoravali in se celo vrgli na tla, ter da so vsled tega odpušteni zaupniki in delavci zagrešili težko kršitev svojih dolžnosti in povzročili tt. Westen ogromno imovinsko škodo. Opozorjamo zlasti brezposelne delavce, da bo razprava javna in se je lahko zato vsakdo udeleži. Pri tem se mnogo naučite, kako se socialna zakonodaja v praksi izvaja in zato vsakemu priporočamo, da prisostvuje takim razpravam.

Oblačilni delavci so v mezdnem gibanju.

Kino »METROPOL« Celje prinaša:

10., 11., 12., 13. IV. ob 16.15 in 20.30

KREUTZERJEVA SONATA

prosto po Tolstojevem romanu.

V glavni vlogi: Lil Dagover in Peter Petersen.

Predstave po znižani ceni ob 18.15 in nedeljah ob 10. in 14. uri. Masa sodi (Furie).

Rimske Toplice

To je solidno delo! Kdor je hodil po cesti, ki pelje iz Rimskih Toplic proti Hrastrniku, je takoj od šmarjete lahko opazil razpadajoče betonske ograje in oporne zidove, prevrnjene betonske stebre in podobno, kar znači, da so bila ta dela izvršena najbrž — brez cementa. Domačini pa ti tudi pokažejo betonski mostiček, ki se je podrl čim je prvi voz zavlil čezenj. In res štrlijo iz struge škrbine podrtih cementnih zidov, na katerih deloma počiva obok popravljenega mostička. Take so posledice licitacij, pri katerih podjetniki drug z drugim konkurirajo, kdo bo cenejši. Na eni strani trpe delavci, ki jim podjetnik znižuje plače, na drugi strani pa naravno trpi solidnost dela.

Kranj

Alkohol pušča krvave sledove... Med Slovenci razpaseno pijančevanje pride še posebno do izraza ob vsakoletnem vpoklicu rekrutov. Tudi letos se fantje niso poboljšali. Od zavžitega alkohola poživljeni Arnshek Ivan, zaposlen v »Jugobruni« je preteklo soboto zaklal svojega sodelavca Ahačiča Lovreta zato, ker je branil svojega sodelavca Bendata Ivana, na katerega je Arnshek najprvo navalil. — Tudi tekom nedelje in zlasti ponedeljka je bilo med fanti mnogo pijančevanja in seveda tudi več pretepov, med katerimi je bil najbolj krvav pretep na Primskovem, kjer so si skočili v lase fantje iz Predoseli, Senčurja in Olševka. Zaključek je bil, da so enega fanta iz Olševka odpeljali v bolnico. — Vsi pametni ljudje s strahom govore o teh dogodkih in se vprašujejo, kdaj bo konec te podivjanosti med našim ljudstvom. Kulturne organizacije bodo morale orati še trdo ledino.

Občni zbor podružnice »Zveze stavbniških delavcev« se bo vršil v nedeljo, dne 11. t. m. ob 9. uri v dvorani rest. Semen. — Stavbinci, udeležite se ga!

Najcenejše kupite v modni trgovini pri Hinketu, Kranj.

Kamnik

Kamniško delavstvo se prebujaja

Na velikonočni ponedeljek, dne 29. marca se je vršil na željo delavstva, zaposlenega v kamnolomih inž. Dedeka in Keršmanca v Kamniški Bistrici sestanek, ki je bil povoljno obiskan, vključ slabemu vremenu. Na sestanku je poročal o položaju stavbinskega delavstva s. Ganzitti R., zidar in tajnik podružnice SGRJ v Ljubljani. Za KMO Kamnik pa je pozdravil in nagovoril navzoče sodr. Šturm A.

Delavstvo je z veseljem in odobravanjem vzelo na znanje podana poročila, nakar so prisotni stavbinski delavci podpisali pristopne izjave in izvolili pripravljalni odbor, katerega tvorijo zavedni sodrugi in katerih naloga bo, da storijo nadaljenj korake za ustanovitev podružnice SGRJ v Kamniški Bistrici.

Sestanek je potekel v najlepšem redu, razen malega ogorčenja, ki ga je izzval med delavstvom tajnik Jugoslovanske strokovne zveze, kateri je prišel na sestanek, s svojo častno stražo, nepovabljen, z namenom, da onemogoči sestanek in prepreči ustanovitev naše nove postojanke. Vključ temu, da je izzval s svojim nastopom precej burno debato, je izpadla zanj porazno. V zadregi je napadel protigovornika s. Šturma z očitki, za katere bo pa moral dajati odgovor. Več o tem gospodu pa prihodnjič.

Jesenice

Prosvetni večer priredi v nedeljo, dne 11. t. m. ob 20. uri v Delavskem domu na Savi dramatični odsek podružnice Kranj Zveze stavbniških delavcev Jugoslavije. — Spored je pester! Za obilno udeležbo se priporočajo kranjski stavbinci.

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 8. uri zv. (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) velfilm iz planinskega življenja »Ženske vladajo«. Med dodatki tudi domači kulturni film, barvana šala in zvočni tehnik. Sledita »Pat in Patachon«.

Zadružnikom Splošne hranilnice

Ker je bil za dne 4. t. m. sklicani občni zbor sklenjen zato, ker se navzočni nečlani niso uklonili pozivu načelnika in se niso odstranili, se za dne 18. t. m. pogojno sklicani občni zbor ne vrši, temveč bo načelstvo o dnevu in dnevnem redu obnegega zbora v smislu pravil ponovno sklepalo in vse potrebno objavilo. — Jesenice, dne 6. aprila 1937. — Splošna hranilnica in posojilnica za Jesenice in okolico, r. z. z. o. z., Jesenice - Sava. Načelnik: dr. Štampilhar Ivč L. r.

Koroška Bela

Roditeljski sestanki so zelo koristna stvar. Zato jih tudi zakon predvideva. Ti sestanki, na katerih so navzoči učitelji in starši, služijo zblizanju med šolo in domom, kar je v prid soloobveznih otrok. Torej so taki sestanki vzgojnega značaja. Na koroški Bela. Sedaj pa so bili ti sestanki kar čez noč prepovedani. Mar niso več potrebni? Ali naj hodimo na Jesenice, kjer se taki sestanki še vršijo?

FRANC zakaj si tako vesel?

Tudi ti boš lahko vesel, če se boš dobro in poceni oblekel, a to samo pri manufakturi

ČEŠKI MAGAZIN

Ulica 10. Oktobra - MARIBOR

ker je res neverjetno poceni!

Kako gledajo ljubljanski gospodarstveniki na vajenca?

Nekaj slik z vajeniške ankete

Vajeniško anketo, ki se je vršila nedavno v Delavski zbornici, so nekateri ljubljanski »gospodarstveniki«, mesto, da bi temeljito razpravljali o tem perečem socialnem vprašanju, izrabili v to, da so izlili predvsem svojo osebno jezo nad vajeniškim gibanjem, ki se je zadnji čas razvil vsled nujne potrebe v Ljubljani in drugod.

Zato tudi nismo imeli kaj poročati o »referatih« teh gospodarstvenikov, ki so s svojimi izpadi uporabili skoro ves dragoceni čas ankete. Prirediteljem bo tudi to v poduk, da ankete s takšnimi gospodi sploh nimajo smisla in je bilo torej škoda časa in truda, vabiti na anketo takšne ljudi, ki se samo tolčejo po prsah in kričijo po dvorani: »Mi in samo mi.« Se bodo morali že še prepričati gospodje, da na ta način nikakor ne bodo spravili s sveta vprašanja vajeniške bede in da se kljub gromovnikom, vajenci ne bodo dali še naprej poljubno izrabljati in zlasti ne jemati zakonitih pravic.

Kot prvi je spregovoril

g. podpredsednik Trgovsko-obrtne zbornice,

ki je v jedru izjavil, da gospodje od gospodarstva sploh ne priznavajo drugim, torej tudi ne »Delavski zbornici«, da se vmešava v vprašanje vajencev, češ, pri tem imamo prvo besedo mi, ki na tem vprašanju delamo že 15 let, kako bi se rešilo. Oni si pridržujejo tudi pravico, da bodo sami odločali, kakšno bo obrtno-nadaljevalno šolstvo itd. Tudi plačila odškodnine vajencev baže ni dobro spravljati v ospredje, ker potem ne bo hotel nihče več sprejemati vajencev. (Obrtniki bodo torej prav kmalu izumrli. Op. ur.)

Uradnik TOI, g. dr. Pretnar,

ki je celo član izpitne komisije za obrtne pomočnike in je izdal tudi nek priročnik za te izpite ter ga zbornica pošilja na druge podobne ankete in zborovanja, se je pa še najbolj odrezal. Govoril je na široko in dolgo o vsem mogočem, same stvari, ki so jih vsi vedeli iz dnev-

nih časopisov in kar gladko povedal, da bo on zelo dolgo govoril, naj pa baže bodo zato drugi krajši. In res potem drugi, ki so imeli še mnogo stvarnega povedati, zlasti delavski zastopniki, sploh niso prišli do besede. H koncu se je spravil g. dr. Pretnar nad referat s. dr. Reimana o socialni zakonodaji vajencev in ga osebno žalil, češ da »neki gospod advokat« zagovarja

organiziranje vajencev.

To je po mnenju dr. Pretnarja nedopustno, ker se še celo dijaki na srednjih šolah ne smejo organizirati in se baže ne sme na ta način razlagati zakona. Na opozoritev dr. Reimana, da pač zakon o zaščiti delavcev v § 35 izrecno dovoljuje organiziranje vseh delojemalcev, ne glede na spol in starost, je začel dr. Pretnar še bolj kričati po dvorani in mu je moral s. dr. Reisman radi tega pred vso dvorano še enkrat razložiti zakonite predpise, čeprav bi jih moral izpitni komisar vendar že davno poznati. Obenem je bilo potrebno, dati dr. Pretnarju poduk o obnašanju na takih anketah. Nastopa dr. Pretnarja so se ženirali celo delodajalci, tako da ga ni nihče zagovarjal. Tudi predsednik ankete g. Tavčar je g. dr. Pretnarjev izpad kar najostreje zavrnil.

G. Rebek: »Vajencu je treba odtegniti nagrado za kazen.«

Najbolj glasen je bil zastopnik organizacije obrtnikov, g. Rebek, a tudi najbolj jasen. On je kar naravnost povedal, da obrtniki ne bodo dopustili nobene organizacije vajencev, kljub § 35 z. o. z. d. — in da smatra on za najumestnejšo kazeno za vajenca, da mu na konec tedna odtegne nagrado za delo.

Zastopniki delavskih organizacij so kar strmeli nad temi socialnimi izlivi ljubljanskih gospodarstvenikov, toda gospodje so bili tako dolgovezni in toliko govornikov so pripeljali s seboj, da so delavski zastopniki komaj prečitali svoje kratke izjave.

Ker je bilo videti, da so hoteli gospodje delodajalci na anketi po-

Delavski pravni svetovalec

Socijalna in gospodarska zadruga v Zagrebu (Maribor)

Vprašanje: Pri gornji zadrugi sem na prigovarjanje njenega agenta zavaroval svojo staro mater za slučaj smrti. Agent mi je predložil pravila zadruge, po katerih bi ob smrti stare matere dobil posmrtnino v znesku Din 10.000 in sem jaz v pričakovanju, da dobim tako visoko posmrtnino, plačeval zadrugi visoke mesečne prispevke. Stara mati mi je umrla, zadruga pa mi je namesto Din 10.000 posmrtnine plačala le nekaj nad 1000 Din, t. j. manj kot sem plačal jaz zadrugi na prispevkih. Ali imam pravico terjati posmrtnino v polnem znesku?

Odgovor: Vaš slučaj ni osamljen. Poznamo celo vrsto slučajev pri isti zadrugi, ko so tudi zavarovanci plačevali visoke mesečne prispevke, ker so se zavarovali za posmrtnino po 10, 15, 20.000 Din, ali pa za poročne podpore v ravnotako visokih zneskih. Ko pa je nastopil zavarovalni slučaj, jim je zadruga namesto teh zneskov izplačala le neko malenkost. Pa še tudi do plačila onih malenkostnih zneskov, katere jim je zadruga iz naslova posmrtninske ali poročne podpore priznala, niso prišli takoj, ampak so morali zadrugo tožiti in rubiti, nakar je šele plačala. Plačila celega zneska, za katerega se je zavaroval, ni dosegel najbrže nihče. Zadruga ima sicer v pravih določeno, da znašajo posmrtninske podpore po 10, 15.000 Din ali še več in z obljubljanjem takih visokih podpor tudi lovijo njeni agenti člane, vendar ima zadruga v svojih pravih, ki so zelo zamotana, tudi določbe, po katerih se za vsak zavarovalni primer izplača zavarovancu podpora le v nekem sorazmerju s tem, kar poedini člani, ki so zavarovani v istem razredu plačajo na račun dotičnega zavarovalnega primera. Teh vplačil pa seveda poedini člani ne morejo kontrolirati, vsled česar so prisiljeni sprejeti to, kar jim zadruga sama prostovoljno ponuja, visokim pričakovanim premijam pa se morajo razočarani odreči.

Akordanti in pravica do železniške legitimacije (Studenci)

Vprašanje: Ali ima akordant v železniški delavnici pravico do železniške legitimacije.

Odgovor: Akordanti imajo pravico do železniške legitimacije, ako so člani železniškega bolniškega fonda in že tri leta uslužbeni. Ako pa je akordant zavarovan pri OUZD, potem nima pravice do legitimacije. Istotako ne, ako mu je bilo pred potekom treh let (kar železniška uprava rada dela) odpovedano in je izstopil iz službe, četudi samo za en dan.

Slika (Pobrežje).

Vprašanje: Z agentom neke zagrebske tvrdke sem sklenil pogodbo, da mi tvrdka dobavi oljato sliko. Kupnino za sliko sem vnaprej plačal, tvrdka pa mi vkljub temu ni dobavila oljate, ampak le navadno tuširano sliko. Kaj naj ukrenem?

Odgovor: Če Vam tvrdka ni dobavila slike kot ste se z njo dogovorili, ste upravičeni od pogodbe odstopiti ter zahtevati povračilo plačanega zneska. Vrniti pa morate tvrdki sliko, ki Vam jo je poslala.

Dopust delavskih zaupnikov (Prevalje).

Vprašanje: Ali se delavskega zaupnika lahko pošlje na dopust?

Odgovor: Zakon štiti delavskega zaupnika tako, da mu brez razloga podjetnik ne more niti odpovedati, še manj ga seveda odpustiti. Nikjer zakon izrečno ne pravi, da podjetnik ne bi smel poslati delavskega zaupnika obenem z drugimi delavci na dopust, ker nima dovolj dela, oziroma naročil. Za ta dopust ima delavski zaupnik, kakor vsak drug delavec pravico zahtevati, da se mu plača mezdo po §u 220 o. z., ker ni mogel delati radi okolnosti, ki so nastopale na strani delodajalca.

Studenci. (Kaj naj ukrenem, da mi bo delodajalec ukinil odtegljaj?) Sporočite svoje ime, ker Vasega podpisa ne moremo azbrati.

J. R. Maribor: Sporočite Vaš naslov in polno ime, da bomo mogli ugotoviti, ako ste res naročnik.

Mladinski vestnik

Mladina piše

Na željo zavedne socialistične delavske mladine v Mariboru, pa tudi v drugih krajih, odvarjamo rubriko »Mladina piše«, v kateri bomo vsak teden prinašali sestavke o življenju, delu in strmljenjih naše mladine. Ta rubrika pa naj ne bo samo ogledalo sedanjosti, ampak kažipot v bodočnost, ki mora biti v znamenju socializma t. j. resnične demokracije, socialne enakosti in prave duševne kulture.

Pozivamo na sodelovanje mladino brez razlike spola in poklica, ki čuti potrebo po resnem, ustvarjajočem delu.

V krajih, kjer obstojajo poverjenstva »Delavske Politike« naj sodruži navežejo stike z delavsko mladino in jo pridobivajo za skupno delo za »Delavsko Politiko«, ki

je glasilo socialističnega gibanja in torej namenjeno ne samo v organizacijskem delu in agitaciji osivelim sodrugom in sodružicam, ampak tudi mladini. To svojo nalogo bo »Delavska Politika« vršila s tem večjim uspehom, čim večkrat bo izhajala in čim več bo imela naročnikov.

Vse to je odvisno tudi od dela nas mladih sodrugov in sodružic!

Socialistično delavsko gibanje potrebuje odkritih, poštenih in trdnih značajev ter požrtvovalnih borcev, ki se zavedajo odgovornosti do delavskega gibanja, ki ne razbijajo in razdirajo, ampak se ramo ob rami, stari in mladi, bore za bodočnost delavskega razreda!

vdariti zlasti svojo nevoljo proti organiziranju vajencev in si osvajati nekak monopol pri vprašanju vajencev, ki ga po njihovi lastni izjavi rešujejo že čez 20 let in še dalje brez vsakih uspehov, je z vso odločnostjo nastopil tajnik Splošne delavske zveze, s. Jakomin, ki je gospodom jedrnat in kratko, toda učinkovito povedal par bridkih v brk.

»Za košček kruha gre.«

S. Jakomin je pravilno povdaril, da so vajenci člani družine delavstva, ki prav tako trpijo in garajo, kakor proletarec v tovarni; samo, da so večinoma še revnejši in vsled mladosti še bolj izpostavljeni šikaniranju. Vajenci niso samo bodoči obrtniki, ampak vsled razmer, ki jih delodajalci označujejo kot »krizo«, po večini bodoči delavci, proletarci in za ta košček kruha gre, ki ga dostikrat premožni delodajalci nočejo dati ubogemu vajencu, čeprav se leta in leta okoriščaj z njegovim zastojarskim delom.

Zakon o zaščiti delavcev izrecno brani tudi vajence in si zato delavske organizacije od nikogar ne bodo pustile vzeti pravice, ščititi in radi tega organizirati tudi vajenca.

Senovo pri Rajhenburgu

Poziv! Ker se zadnje čase zelo intrigira proti meni in se raznašajo neresnične vesti, s katerimi hočejo razni zaplotniki škodovati meni, kakor tudi ogledu podružnice »Zveze rudarjev Jugoslavije«, pozivam tem potom vse sodruge in prijatelje, da mi sporočijo osebe, ki razširjajo take vesti, da bom lahko nastopil v svojo obrambo in obrambo ugleda ZRJ ter obrekovalce prijel. Družnost! — Strman Franc, rudar in t. č. tajnik podr. ZRJ.

Hranilno in posojilno društvo delavcev v Mariboru, r. z. z o. z., Frankopanova 37

v lastni hiši | Račun pošt. hranilnice v Ljubljani štev. 13.143 | Telefon 26-35

Vabilo k 65. letnemu občnemu zboru

ki se bo vršil v nedeljo, dne 11. aprila 1937 ob 8. uri dopoldne v Gambrinovi dvorani v Mariboru

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora
2. Predložitev računskega zaključka za leto 1936
3. Poročilo nadzorstva in odobritev računskega zaključka
4. Volitve
5. Določitev najvišjega zneska, do katerega se dajejo posojila in sprejemajo hranilne vloge
6. Predložitev revizijskega poročila
7. Razno

PETER BRAUCHARDT, predsednik

V slučaju nesklepčnosti ob napovedani uri se bo vršil občni zbor eno uro pozneje, to je ob 9. uri, ne glede na število navzočih članov.